

Priporočila izdelovalcem poročil o vplivih na okolje

Ocena vpliva posega na onesnaženost zraka z delci PM10 v postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja

Za doseg dolgoročnih ciljev zagotoviti učinkovito varovanje zdravja ljudi in varstva okolja ter v izogib škodljivim učinkom na zdravje ljudi in zmanjšanju tveganja za rastline in naravne ekosisteme, v skladu z določili Uredbe o vsebini poročila o vplivih nameravanega posega na okolje in načinu njegove priprave (Uradni list RS, št. 36/09 in 40/17) Agencija RS za okolje objavlja naslednje navodilo, ki bo v pomoč tako nosilcem posegov, kot izdelovalcem poročil o vplivih na okolje.

V postopku izdaje okoljevarstvenega soglasja je za posege, kjer nastajajo znatne (razpršene) emisije delcev PM10 (sem spadajo vsi posegi iz Uredbe o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje (Uradni list RS, št. 51/14, 57/15 in 26/17) in je prepoznan pomemben vpliv emisije delcev na okolje, med drugimi npr. površinsko pridobivanje mineralnih surovin, vključno s širitvijo kamnolomov itd.), je nosilec posega (oz. izdelovalec poročila o vplivih na okolje) v postopku izdelave dokumentacije za presojo vplivov na okolje dolžan oceniti vpliv posega na kakovost zunanjega zraka v času izvedbe posega, v času delovanja (obratovanja) posega in v času odstranitve ali opustitve posega. Pri odločitvi o izdelavi ocene ali pri podajanju razloga, zakaj se taka ocena ni izdelala, naj nosilec posega (izdelovalec poročila) upošteva tudi kriterije iz Priloge 3 Uredbe o vrstah posegov v okolje, za katere je treba izvesti presojo vplivov na okolje, med drugim: velikost projekta, kumulacijo z drugimi projekti, obstoječo rabo zemljišč in predvsem obseg vpliva s številom in sestavo prizadetega prebivalstva (bližina vrtcev, šol, otroških in športnih igrišč, bolnišnic ter domov za starostnike itd...).

1. Obstoječe stanje onesnaženosti zraka

Pri ugotavljanju obstoječega stanja onesnaženosti zraka izdelovalec poročila o vplivih na okolje preveri, kakšno je stanje onesnaženosti zraka z delci na lokaciji pred posegom (t.i. obstoječa obremenitev), ob upoštevanju:

- uradnih podatkov državne merilne mreže za spremljanje kakovosti zunanjega zraka (letna poročila o kakovosti zraka v Sloveniji, preseganja 24-urnih mejnih vrednosti za delce PM10 in ostala onesnaževala, izredne meritve, poročanja Evropski komisiji in Evropski okoljski agenciji), dostopnih na spletnih naslovih:
 - podatki: <http://www.arso.gov.si/zrak/kakovost%20zraka/podatki/>
 - poročila in publikacije: <http://www.arso.gov.si/zrak/kakovost%20zraka/poro%c4%8dila%20in%20publikacije/>
 - European Environment Agency: <https://www.eea.europa.eu/countries-and-regions/slovenia>
- morebitnih drugih podatkov meritev onesnaženosti zraka z delci na lokaciji ali v njeni bližini, ki niso starejši od dveh let,
- Odredbe o razvrstitvi območij, aglomeracij in podobmočij glede na onesnaženost zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 38/17) v povezavi z Odlokom o določitvi podobmočij zaradi upravljanja kakovosti zunanjega zraka (Uradni list RS, št. 67/18).

2. Ocenjevanje emisije

Izdelovalec poročila o vplivih na okolje oceni letno emisijo delcev PM10 v času izvedbe posega in v času delovanja (obratovanja) posega. Za obe fazi pripravi oceno emisije:

- brez izvajanja omilitvenih ukrepov za zmanjšanje emisij in

- z izvajanjem omilitvenih ukrepov za zmanjšanje emisij.

Za gradbišča se upoštevajo tudi ukrepi iz Uredbe o preprečevanju in zmanjševanju emisije delcev iz gradbišč (Uradni list RS, št. 21/11), ki se nanašajo na delce PM10 in PM 2,5.

Pri izračunih emisij lahko izdelovalec poročila o vplivih na okolje uporabi najnovejšo verzijo mednarodno uveljavljenih metodologij, pri čemer se v poročilu podrobneje opiše metodologija ocenjevanja in navede strokovna referenca. Prav tako se v poročilu navede vse uporabljene emisijske faktorje in predpostavke (npr. površine gradbišč, število vozil/dan itd.), uporabljene pri izračunih emisij.

Primeri mednarodno uveljavljenih metodologij za izračun emisij v zrak:

- EMEP/EEA air pollutant emission inventory guidebook — 2016:
<http://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2016>
2 Industrial processes and product use
2.A.5.b : Construction and demolition :
<https://www.eea.europa.eu/publications/emep-eea-guidebook-2016/part-b-sectoral-guidance-chapters/2-industrial-processes/2-a-mineral-products/2-a-5-b-construction/view>
- US EPA – Air Emissions Factors and Quantification
AP-42: Compilation of Air Emissions Factors:
<http://www.epa.gov/air-emissions-factors-and-quantification/ap-42-compilation-air-emissions-factors>

3. Ocenjevanje prispevka posega k onesnaženosti zraka

Če je iz ocene letnih emisij razvidno, da gre v času gradnje ali obratovanja naprave za znatne emisije delcev (več kot 0,1 kg/h), ki bi lahko povzročile prekomerno onesnaženost zraka z delci PM10 in bi lahko ogrožale zdravje ljudi, je potrebno določiti še količinski prispevek posega k onesnaženosti zraka (t.i. dodatna obremenitev).

Prispevek posega k onesnaženosti zraka z delci se lahko ocenjuje s pomočjo disperzijskega modela ali kakšnega drugega modela, pri čemer se v poročilu o presoji vplivov na okolje podrobneje opiše metodologija ocenjevanja in navede strokovna referenca. Prav tako se navede meteorološke podatke, emisijske podatke ter predpostavke (višina emisijskega vira, sezonska dela/obratovanja, površine gradbišč itd.), ki so uporabljeni kot podlaga za modeliranje. Oceno prispevka posega k onesnaženosti zraka v okolici posega je treba izračunati kot povprečno letno koncentracijo snovi v zraku (v $\mu\text{g}/\text{m}^3$) in sicer v času gradnje in v času obratovanja naprave. Rezultate modeliranja se prikaže v numerični in grafični obliki.

Izbira primerne modela je odvisna od konfiguracije terena in vrste posega, zato naj se načrtovalec posega glede izbire modela posvetuje s strokovnjaki, ki to področje obvladujejo in so npr. izvedli ocene dodatne obremenitve za nepremične vire onesnaževanja po Uredbi o emisiji snovi v zrak iz nepremičnih virov onesnaževanja (Uradni list RS, št. 31/07, 70/08, 61/09 in 50/13).

Pripravi: SPVO, april 2019